

ТЕМА: СПОСТЕРЕЖЕННЯ І КОНТРОЛЬ. ПОСТ РХС. ПРИЛАДИ ХІМІЧНОЇ РОЗВІДКИ ТА ДОЗИМЕТРИЧНОГО КОНТРОЛЮ.

УРОК № 68 (201-202 №25)

МЕТА:

- ознайомити із системою спостереження та контролю при надзвичайних ситуаціях.
- вивчити об'єкти, сили та засоби спостереження і контроль при надзвичайних ситуаціях, порядок дій чергового спостереження.
- удосконалити сигнали оповіщення про виникнення надзвичайної ситуації.
- ознайомити з приборами ВПХР ТА дозиметричними приладами.

МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ: класна кімната

Структура уроку:

1. Організаційний етап
2. Тренування особового складу
3. Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності
4. Вивчення нового матеріалу.
5. Підбиття підсумків уроку.
6. Домашнє заняття.

ХІД УРОКУ

Організаційний етап:

1. Шикування особового складу
2. Привітання та доповідь викладача
3. Перевірка готовності до заняття.

Актуалізація опорних знань та мотивація навчальної діяльності:

1. Опитування особового складу
2. Фронтальна бесіда з елементами розповіді
3. Порядок оповіщення про надзвичайну ситуацію
4. Сигнали оповіщення про виникнення надзвичайної ситуації
5. Дії населення за сигналами оповіщення

Вивчення нового матеріалу:

Пост радіаційного і хімічного спостереження створюється на об'єктах господарського комплексу для спостереження за радіаційним і хімічним станом довкілля. Він є основним джерелом інформації про радіаційну і хімічну обстановку для керівників (начальників цивільного захисту) та начальників штабів ЦЗ цих об'єктів.

- ◆ своєчасне виявлення радіоактивного та хімічного зараження місцевості і повітря;
- ◆ своєчасне оповіщення сигналом «Радіаційна небезпека» або «Хімічна тривога»;
- ◆ спостереження за напрямком вітру та рухом радіоактивної хмари після аварії або хмари хімічно небезпечних речовин;
- ◆ визначення рівнів радіації та виду хімічно небезпечних речовин (ХНР), які потрапили в довкілля;
- ◆ встановлення спостереження за районами, зараженими радіоактивними й отруйними речовинами (РР і ОР);
- ◆ доповідь про характер зараження керівнику підприємства, установи та організації (навчального закладу), на базі якого створений пост спостереження.

Пост радіаційного і хімічного спостереження встановлюється на території об'єкта у безпосередній близькості від пункту управління. Пост розгортається так, щоби з нього було добре видно весь визначений район спостереження, не виділяючись на загальному фоні. Необхідно мати засоби зв'язку, з допомогою яких передаються результати спостереження та проводиться оповіщення населення про небезпеку радіаційного та хімічного зараження. Обладнання поста в інженерних спорудах (протирадіаційне укриття, перекрита траншея, щілина) забезпечує захист його особового складу від можливого ураження.

Пост складається з трьох осіб. Це — начальник поста — старший спостерігач і двоє чергових спостерігачів.

Оснащення поста 1. Прилад радіаційної розвідки (рівень інформації 0,05 мР/год), наприклад радіометр бета-, гамма-випромінювання «Припять», «Терра» (МКС-05) або «Пошук» (МКС- 07).

2. Спеціальні прилади хімічної розвідки (переносні автоматичні або ручні), наприклад газосигналізатор «ДОЗОР-С-М-5Н».

3. Прилад хімічної розвідки — ВПХР.

4. Радіометр-рентгенометр ДП-5В або дозиметр-радіометр універсальний МКС-У (модернізований рентгенометр ДП-5В).

5. Індивідуальний дозиметр — на кожну особу з комплектів ДП-22В, ДП-24, ІД-1 або дозиметр гамма-випромінювання індивідуальний ДКГ-21, «Кадмій» (ДКС-02П).

6. Легкий захисний костюм Л-1 — на кожного.

7. Фільтруючий протигаз ЦП-7В - - на кожного. Респіратор Р-2 — на кожного.

8. Метеокомплект № 3 (там, де це визначено табелем оснащення).

9. Секундомір.

10. Захисні окуляри.

11. Засоби зв'язку та оповіщення (телефон, сирена, гонг).

Обов'язки чергового спостерігача. Черговий спостерігач зобов'язаний:

♦ невідлучно перебувати на посту, маючи при собі прилади радіаційної та хімічної розвідки та індивідуальні засоби захисту, у стані «напоготові»;

♦ безперервно вести спостереження за обстановкою в районі об'єкта;

♦ за змін в обстановці негайно доповідати начальнику поста, при цьому зазначати, що, де і коли відбулося;

♦ за виявлення радіоактивного зараження вдягнути засоби захисту та контролювати зміни рівнів радіації через кожні 30 хв (при цьому робити записи в журналі спостереження);

♦ при підозрі за зовнішніми ознаками про застосування противником отруйних речовин або бактеріальних засобів одягти засоби захисту, доповісти начальнику поста — старшому спостерігачу та визначити тип цих речовин. За вказівкою начальника поста провести вимірювання приладами в інших місцях району розташування об'єкта і взяти проби для відправки на дослідження у найближчу лабораторію.

Слід знати зовнішні ознаки використання противником хімічної та бактеріальної зброї. Перелік зовнішніх ознак використання противником хімічної зброї або терористичного акту із застосуванням цієї зброї:

- розриви авіаційних хімічних бомб, снарядів, мін, ракет та інших боєприпасів;
- поява швидкозникаючої хмари або темної смуги за літаком;
- наявність крапель мастила, плям, бризок, калюж на місцевості;
- зів'ялість рослин або зміна їхнього кольору;
- подразнення органів дихання, зору або поява стороннього запаху;
- зниження гостроти зору або втрата його;
- відхилення від норми поведінки своїх товаришів або порушення в них рухових функцій.

Перелік зовнішніх ознак використання противником бактеріальної зброї або терористичного акту із застосуванням цієї зброї:

- ◆ наявність на місцевості залишків бомб, снарядів з поршневыми та іншими пристроями для утворення хмари аерозолей;
- ◆ наявність комах, кліщів та гризунів у місцях падіння авіабомб та контейнерів;
- ◆ наявність на місцевості незвичайного копичення комах та гризунів;
- ◆ глухі вибухи боєприпасів з утворенням хмари диму або туману; поява після цього на ґрунті, рослинності та на інших предметах рідин або порошкоподібних речовин, які не визначаються приладами хімічної розвідки.

Підбиття підсумків уроку:

1. Зробити загальну оцінку класу
2. Відмітити кращих учнів на занятті.

Домашнє завдання: прочитати параграф підручника 11 клас «Захист Вітчизни» с. 193–195.